STATSSTØTTERETTSLIGE FORHOLD

Innhold

StatsstøtterettSlige forhold 1
I. Innledning og oversikt 2
II. GBER 3
1. Alminnelige vilkår (som alltid må være oppfylt) 3
1.1 Vilkår 1.1 – Foretaket kan ikke være i vanskeligheter (GBER artikkel 1 nr. 4 og artikkel 2 nr. 18) 3
1.2 Vilkår 1.2 – Ikke utestående tilbakebetalingskrav (GBER artikkel 1 nr. 4 bokstav a) 3
1.3 Vilkår 1.3 – Sektorer og aktiviteter ikke unntatt (GBER artikkel 1 nr. 3) 3
1.4 Vilkår 1.4 – Ikke eksportrelatert støtte (GBER artikkel 1 nr. 2 bokstav c og d) 3
1.5 Vilkår 1.5 – Ikke diskriminerende vilkår (GBER artikkel 1 nr. 5 bokstav a og b) 3
1.6 Vilkår 1.6 – Utnyttelse av prosjektresultater (GBER artikkel 1 nr. 5 bokstav c) 4
1.7 Vilkår 1.7 – Insentiveffekt / Prosjektet ikke påbegynt (GBER artikkel 6) 4
1.8 Vilkår 1.8 – Støtteberettigede kostnader (GBER artikkel 7) 4
1.9 Vilkår 1.9 – Kumulasjon (GBER artikkel 8) 4
1.10 Støttemottakeres størrelse – definisjon av små og mellomstore bedrifter 5
2. CLIMIT-demos Hjemmelsgrunnlag i GBER 5
2.1 Støtte under GBER Artikkel 25 5
2.2 Støtte under GBER artikkel 26 (forskningsinfrastrutur) 8
2.3 Støtte under GBER artikkel 26a (test- og eksperimenteringsinfrastruktur) 9
2.4 Støtte under GBER artikkel 28 (innovasjonsstøtte til SMB) 9
2.5 Støtte under GBER artikkel 29 (prosessinnovasjon) 10
III. Bagatellmessig støtte 11

I. INNLEDNING OG OVERSIKT

Tilskudd under CLIMIT-Demo tildeles i samsvar med regelverk for statsstøtte, herunder lov av 4. mars 2022 nr. 7 om nasjonale saksbehandlingsregler i saker om offentlig støtte (støtte-prosessloven), forskrift 2. januar 2023 nr. 4 om registrering av offentlig støtte, og forskrift av 2. januar 2023 nr. 2 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte.

CLIMIT-Demo kan gi statsstøtte til ulike prosjekter. Nedenfor gis en kort oversikt over hvilke formål og/eller prosjekter som det kan gis tilskudd til, og hvilken bestemmelse i GBER som er grunnlag for støtte:

- Mulighetsstudier (feasibility study). Definisjonen av mulighetsstudier er gitt i artikkel 2(87). Hjemmelen for å tildele støtte til mulighetsstudier er GBER artikkel 25.
- Eksperimentell utvikling (experimental development). Definisjonen aveksperimentell utvikling er gitt i artikkel 2(86). Hjemmelen for å tildele støtte til eksperimentell utvikling er GBER artikkel 25.
- Industriell forskning (industrial research). Definisjonen av industriell forskning er gitt i artikkel 2(85). Hjemmelen for å tildele støtte til industriell forskning er GBER artikkel 25.
- Forskningsinfrastruktur (research infrastructure). Definisjonen avforskningsinfrastruktur er gitt i artikkel 2(91). Hjemmelen for å tildele støtte til forskningsinfrastruktur er artikkel 26.
- Infrastruktur for testing og eksperimentering (testing and experimentation infrastructure). Definisjonen for infrastruktur for testing og eksperimentering er gitt i artikkel 2(98a). Hjemmelen for å tildele støtte til infrastruktur for testing og eksperimentering er artikkel 26(a)
- Innovasjonsstøtte for SMBer (innovation aid for SMEs). Hjemmelen for å tildele støtte til innovasjonsstøtte for SMBer er artikkel 28.
- Prosessinnovasjon (process innovation). Definisjonen for prosessinnovasjon er gitt i artikkel 2(97). Hjemmelen for å tildele støtte til prosessinnovasjon er artikkel 29.

Videre kan det gis støtte under forordningen om bagatellmessig støtte (forordning (EU) 2023/2831). Støtten kan tildeles med en beløpsbegrensning på 300 000 euro per selskap over en periode på 3 år.

II. GBER

1. ALMINNELIGE VILKÅR (SOM ALLTID MÅ VÆRE OPPFYLT)

1.1 Vilkår 1.1 – Foretaket kan ikke være i vanskeligheter (GBER artikkel 1 nr. 4 og artikkel 2 nr. 18)

Krav: Støtte kan ikke gis til foretak som er «i vanskeligheter» etter definisjonen i GBER artikkel 2 nr. 18. Et foretak er i vanskeligheter dersom det oppfyller ett eller flere av følgende kriterier: (i) det har tapt mer enn halvparten av aksjekapitalen, (ii) det er underlagt konkursbehandling eller oppfyller vilkårene for å bli det, (iii) det har mottatt krisestøtte og ikke tilbakebetalt, eller (iv) det har mottatt omstruktureringsstøtte og er fortsatt underlagt en omstruktureringsplan.

Tilleggskrav for store foretak (GBER artikkel 2 nr. 18 bokstav a): Et stort foretak (som ikke er et SMB) anses også å være i vanskeligheter dersom det de siste to regnskapsårene har hatt: (i) en gjeldsgrad (gjeld/egenkapital) på over 7,5, OG (ii) en rentedekningsgrad (EBITDA/rentekostnader) på under 1,0.

Dokumentasjon: Egenerklæring fra søker gitt i søknadsskjema. Ved tvil bør det innhentes revisorbekreftelse eller ytterligere dokumentasjon.

1.2 Vilkår 1.2 – Ikke utestående tilbakebetalingskrav (GBER artikkel 1 nr. 4 bokstav a)

Krav: Støtte kan ikke gis til foretak som er underlagt et utestående krav om tilbakebetaling etter et forutgående vedtak fra ESA om at støtten var ulovlig og uforenlig med EØS-avtalen.

Dokumentasjon: Egenerklæring fra søker (punkt 1 i egenerklæringsskjemaet).

1.3 Vilkår 1.3 – Sektorer og aktiviteter ikke unntatt (GBER artikkel 1 nr. 3)

Krav: Prosjektet må ikke falle innenfor sektorer eller aktiviteter som er unntatt fra GBER (f.eks. primær jordbruksproduksjon, fiskeri og akvakultur). Dersom foretaket har aktiviteter både innenfor og utenfor GBERs virkeområde, må prosjektets aktiviteter være tydelig avgrenset og kostnadene klart atskilt.

Dokumentasjon: Egenerklæring fra søker (punkt 2 i egenerklæringsskjemaet).

1.4 Vilkår 1.4 – Ikke eksportrelatert støtte (GBER artikkel 1 nr. 2 bokstav c og d)

Krav: Prosjektet må ikke innebære støtte som er direkte knyttet til eksportvolum, til etablering eller drift av distribusjonsnett i utlandet, eller som er betinget av bruk av nasjonale varer eller tjenester fremfor importerte.

Dokumentasjon: Egenerklæring fra søker (punkt 3 i egenerklæringsskjemaet), søknad.

1.5 Vilkår 1.5 – Ikke diskriminerende vilkår (GBER artikkel 1 nr. 5 bokstav a og b)

Krav: Prosjektet må ikke være betinget av at foretaket har hovedkontor i Norge, er hovedsakelig etablert i Norge, eller at det brukes norske leverandører eller tjenester. Støtte kan gis til utenlandske søkere.

Dokumentasjon: Egenerklæring fra søker (punkt 4 i egenerklæringsskjemaet), søknad.

1.6 Vilkår 1.6 – Utnyttelse av prosjektresultater (GBER artikkel 1 nr. 5 bokstav c)

Krav: Prosjektresultatene innen forskning, utvikling og innovasjon må ikke være underlagt restriksjoner som begrenser bruk eller kommersiell utnyttelse i andre EØS-land.
Dokumentasjon: Egenerklæring fra søker (punkt 5 i egenerklæringsskjemaet).

1.7 Vilkår 1.7 – Insentiveffekt / Prosjektet ikke påbegynt (GBER artikkel 6)

Krav: Støtten skal ha insentiveffekt. Søknad om støtte må være innsendt før prosjektet påbegynnes. Prosjektet er påbegynt dersom arbeid er påbegynt eller forpliktelser er inngått. Søknaden må inneholde: (a) foretakets navn og størrelse, (b) beskrivelse av prosjektet inkludert start- og sluttdato, (c) prosjektets lokalisering, (d) liste over prosjektkostnader, (e) type støtte og beløp som søkes.

Tilleggskrav for store foretak: Store foretak må i tillegg dokumentere at støtten vil medføre (i) en vesentlig økning i prosjektets omfang, eller (ii) en vesentlig økning i totalbeløpet foretaket bruker på prosjektet, eller (iii) en vesentlig raskere gjennomføring av prosjektet.

Dokumentasjon: Søknaden (inkludert start-/sluttdato, lokalisering og kostnadsplan). Egenerklæring om at prosjektet ikke er påbegynt.

Ved store foretak: Dokumentasjon på kontrafaktisk scenario, dvs. dokumentasjon som tilsier at støtten medfører en vesentlig utvidelse av prosjektets omfang som følge, eller en vesentlig økning i det totale beløpet som støttemottakeren bruker på prosjektet, eller en vesentlig økning i tempoet for gjennomføringen av det aktuelle prosjektet.

1.8 Vilkår 1.8 – Støtteberettigede kostnader (GBER artikkel 7)

Krav: De støtteberettigede kostnadene skal dokumenteres på en klar, spesifikk og samtidig måte. Tilskuddet er ikke avgiftspliktig inntekt og søkerens kostnader skal i utgangspunktet ikke faktureres med merverdiavgift. Underleverandører fakturerer derimot søker med merverdiavgift etter alminnelige regler. Merverdiavgift som søker ikke har fradragsrett for, kan inngå i de støtteberettigede kostnadene. Merverdiavgift som søker har fradragsrett for, kan ikke inngå.

Dokumentasjon: Kostnadsplan i søknaden. Fakturaer og annen dokumentasjon av påløpte kostnader. Egenerklæring fra søker om fradragsrett for mva.

1.9 Vilkår 1.9 – Kumulasjon (GBER artikkel 8)

Krav: Reglene om kumulasjon avgjør når støtte fra ulike kilder eller ordninger må regnes sammen ved vurdering av om støtteintensitet og beløpsgrenser er overholdt. Hovedregelen er at støtte til samme støtteberettigede kostnader må kumuleres. Støtte til forskjellige støtteberettigede kostnader trenger ikke å kumuleres.

Flere tildelinger under GBER:

a) Støtte til forskjellige støtteberettigede kostnader: Dersom en støttemottaker mottar to eller flere tildelinger under GBER som dekker forskjellige støtteberettigede kostnader, behøver de ikke å kumuleres. De kan vurderes separat
b) Støtte til samme støtteberettigede kostnader: Dersom en støttemottaker mottar flere tildelinger under GBER som dekker de samme støtteberettigede kostnadene, må tildelingene kumuleres. Den samlede støtten kan ikke overstige den høyeste tillatte støtteintensiteten eller beløpsgrensen som gjelder for noen av tildelingene.[1]

[1] I medhold av artikkel 8(3) a. Dersom støttegiver for eksempel har planlagt å gi opplæringsstøtte etter GBER artikkel 31, trenger de altså ikke å ta hensyn til at den samme støttemottageren tidligere har mottatt innovasjonsstøtte etter GBER artikkel 28, ved beregningen av om beløpsgrensen og

GBER og bagatellmessig støtte:

a) Bagatellmessig støtte uten spesifiserte kostnader: Dersom bagatellmessig støtte tildeles uten at det spesifiseres hvilke kostnader den skal dekke, behøver den ikke å kumuleres med GBER-støtte ved vurdering av støtteintensitet og beløpsgrenser.
b) Bagatellmessig støtte til samme kostnader: Dersom bagatellmessig støtte tildeles til de samme støtteberettigede kostnadene som GBER-støtte, må de kumuleres. Den samlede støtten kan ikke overstige den tillatte støtteintensiteten under GBER.

Dokumentasjon: Søknaden må oppgi all offentlig støtte som er gitt eller søkt til prosjektet, inkludert SkatteFunn og annen støtte fra offentlige kilder. Søker må spesifisere hvilke kostnader hver støttetildeling er ment å dekke.

1.10 Støttemottakeres størrelse – definisjon av små og mellomstore bedrifter

I statsstøtteregelverket skilles det mellom små, mellomstore (SMBer) og store bedrifter. Det kan blant annet ha betydning for støtteintensitet, eller mulighet til å få innovasjonsstøtte (artikkel 28). Grensedragningen mellom små, mellomstore og store bedrifter beror på: antall årsverk, årlig omsetning og årlig samlet balanse.

Foretakskategori	Antall ansatte	Årlig omsetning	Balansesum
Lite foretak	< 50	< EUR 10 mill	< EUR 10 mill
Mellomstort foretak	< 250	< EUR 50 mill	< EUR 43 mill

Ansattkriteriet må være oppfylt, mens det er tilstrekkelig å oppfylle enten omsetningskriteriet eller balansesumkriteriet.

Små bedrifter har i) mindre enn 50 årsverk **og** ii) har en årlig omsetning som ikke overstiger 10 millioner euro **eller** en balanse som ikke overstiger 10 millioner euro (bedriften kan overstige én av verdiene for omsetning eller balanse, men ikke begge).

Mellomstore bedrifter har i) mindre enn 250 årsverk **og** ii) har en årlig omsetning som ikke overstiger 50 millioner euro **eller** en balanse som ikke overstiger 43 millioner euro (bedriften kan overstige én av verdiene for omsetning eller balanse, men ikke begge).

En presisering er at dersom søkerbedriften eier eller er eid av andre bedrifter med 25 prosent eller mer, skal man som regel også ta hensyn til antall ansatte og omsetning eller balanse i slike "partnere/tilknyttede" bedrifter, med en forholdsmessig andel eller med 100 prosent, ved klassifiseringen av søkerbedriften. Dersom søkeren inngår i et konsern, må som regel konsernet anses for å være «foretaket».

For nærmere detaljer se EUs brukerveiledning av SMB-definisjonen.[2] Det er også nærmere redegjort for SMB-definisjonen i GBER annex (vedlegg) 1.

Krav: undersøke om det er tale om liten, mellomstor eller stor bedrift der det er relevant for tildeling av støtte med grunnlag i årsverk, årlig omsetning og årlig samlet balanse.

2. CLIMIT-DEMOS HJEMMELSGRUNNLAG I GBER

2.1 Støtte under GBER Artikkel 25

støtteintensiteten er overholdt.

[2] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1.

Under artikkel 25 er det tre alternative grunnlag for tildeling av støtte til ulike prosjekttyper: industriell forskning, eksperimentell utvikling og mulighetsstudie. De ulike prosjekttypene er definert i bokstav a til c.

2.1.1 Vilkår 1. Prosjekttype / Kategori (GBER artikkel 25 nr. 2)

Techonology readiness level («TRL»), er en skala for å måle hvor langt et prosjekt er kommet i utviklingsprosessen.

Frascati-manualen angir fem grunnkriterier (i kapittel 2) for hva som kan anses som industriell forskning og eksperimentell utvikling. For at en aktivitet skal aksepteres som FoU, må følgende fem kriterier tilfredsstilt:

1) nyskapende (resultere i ny kunnskap),
2) kreativ/ikke åpenbar (basert på originale hypoteser og konsepter),
3) usikkert utfall/resultat (høy risiko med hensyn til kostnader/tid/resultat),
4) systematisk (aktiviteten planlegges, budsjetteres for og har et uttalt mål),
5) overførbar eller reproduserbar (den nye kunnskapen kan potensielt overføres til andre).

GBER artikkel 25 bygger på denne tilnærmingen i Frascati-manualen:

(b) Industriell forskning (definisjon i artikkel 2 nr. 85): Planlagt forskning eller kritisk undersøkelse med sikte på å tilegne seg ny kunnskap og ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester, eller å oppnå betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester.

På TRL-målestokken er industriell forskning angitt å ligge innenfor nivå 2-4. Nivå 2-4 omfatter prosjekter som er i forsknings- og konseptfasen eller tidlig i utviklings- og valideringsfasen. I korte trekk innebærer de ulike nivåene: teknologikonseptet er definert gjennom analytiske studier (nivå 2), konseptbevis (proof of concept) foreligger basert på innledende forskning (nivå 3), eller at teknologien er validert gjennom systematisk utprøving i laboratoriet (nivå 4).

(c) Eksperimentell utvikling (definisjon i artikkel 2 nr. 86): Anskaffelse, kombinering, utforming og anvendelse av eksisterende vitenskapelig, teknologisk, forretningsmessig og annen relevant kunnskap og ferdigheter med sikte på å utvikle nye eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan omfatte aktiviteter rettet mot konseptuell definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser eller tjenester, samt utarbeidelse av prototyper, demonstrasjon, pilotprosjekter, testing og validering.

På TRL-målestokken er eksperimentell utvikling angitt å ligge innenfor nivå 5-8. Nivå 5-8 omfatter prosjekter som er i utviklings- og valideringsfasen eller i demonstrasjons- og kommersialiseringsfasen. I korte trekk innebærer de ulike nivåene: teknologien er under simulerte driftsbetingelser (nivå 5), pilotskala systemløsning testet under relevante driftsbetingelser og oppfyller funksjonskrav (nivå 6), fullskala prototype testet under markedsrelevant skala og under reelle driftsbetingelser (nivå 7), eller at teknologien er ferdigstilt og kvalifisert for salg, med begrenset driftserfaring (nivå 8).

(d) Mulighetsstudie (definisjon i artikkel 2 nr. 87): Evaluering og analyse av potensialet i et prosjekt, som har til formål å støtte beslutningsprosessen ved objektivt og rasjonelt å avdekke prosjektets styrker og svakheter, muligheter og trusler, og identifisere ressursene som kreves for å gjennomføre det, samt til syvende og sist vurdere dets sjanser for å lykkes.

Krav: Prosjektet, eller delene av prosjektet som skal støttes, må falle inn under en eller flere av *foregående* kategorier i bokstav b til c. Ulike prosjektdeler (typisk arbeidspakker) kan falle under ulike kategorier.

Dokumentasjon: Prosjektbeskrivelse, aktivitetsplan, budsjett og kostnadsplan. Ved behov bør søker bes forklare hvilke kostnader som hører til hvilke aktiviteter, og hvordan kostnadene er beregnet.

2.1.2 Vilkår 2. Støtteberettigede kostnader.

Krav: Undersøk at kostnadene i prosjektet er støtteberettigede, med grunnlag i listen nedenfor. Støtteberettigede kostnader er:

- Personalutgifter (til forskere, tekniskere og annet hjelpepersonell) i det omfang og for den tid de benyttes i prosjektet. Personalutgifter fastsettes i henhold til Forskningsrådets satser.
- Kostnader (som leiekostnader og/eller bedriftsøkonomiske avskrivninger) for instrumenter og utstyr som må anskaffes, i det omfang og for den tid de benyttes til den aktuelle aktiviteten.
- Kostnader (leiekostnader og/eller bedriftsøkonomiske avskrivninger beregnet i samsvar med god regnskapsskikk) for bygninger og areal som må anskaffes, i det omfang og for den tid disse brukes i prosjektet. For areal er overdragelseskostnader eller de faktiske påløpte kapitalomkostningene støtteberettigede.
- Utgifter til oppdragsforskning og kjøp eller lisensiering av kunnskap og patenter fra andre virksomheter på armlengdes avstand, samt omkostninger til konsulentbistand og tilsvarende tjenester som utelukkende anvendes til prosjektet.
- Andre nye overhead- og driftskostnader, herunder materialkostnader og kostnader til forsyninger og tilsvarende produkter som pådras direkte i tilknytning til prosjektet.
- Ved mulighetsstudier er det kostnadene ved selve studien som er støtteberettigede.

Dersom instrumenter, utstyr, bygninger eller grunn ikke brukes fullt ut i prosjektet, er bare avskrivnings- eller prosjektperioderelaterte kostnader støtteberettigede, som poengtert i listen ovenfor

Dokumentasjon: Detaljert kostnadsbudsjett, time-/personalkostnadsgrunnlag, investerings- og avskrivningsgrunnlag, avtaler med eksterne leverandører, lisensavtaler, fakturaer eller beregningsgrunnlag, og forklaring av hvordan hver kostnad er knyttet direkte til prosjektet.

2.1.3 Vilkår 3. Støtteintensitet.

Krav - støtteintensitet: støtteintensiteten beregnes for den enkelte støttemottaker og for hver kategori av støtteberettigede kostnader. Det vurderes om det er grunnlag for å gi bonustillegg.

Utgangspunktet etter artikkel 25 er at maksimal støtteintensitet er:

- 100 % for grunnforskning,
- 50 % for industriell forskning,
- 25 % for eksperimentell utvikling, og
- 50 % for mulighetsstudier.

Reglene om kumulasjon i GBER artikkel 8 må hensyntas i vurderingen av om støttetildelingen er i samsvar med rammene for maksimal støtteintensitet.

2.1.4 Grunnlag for tillegg til støtteintensitet (bonus)

Krav – tillegg til støtteintensiteten: Støtteintensiteten for industriell forskning og eksperimentell utvikling kan økes, men samlet støtteintensitet kan ikke overstige 80 % av de støtteberettigede kostnadene. Det kan gis tillegg på 10 prosentpoeng for mellomstore foretak og 20 prosentpoeng for små foretak. I tillegg kan det gis et tillegg på 15 prosentpoeng dersom ett av de særskilte vilkårene i artikkel 25 nr. 6 er oppfylt. Tilleggene for disse særskilte grunnlagene kan ikke kombineres med hverandre. Det må vurderes om det er grunnlag for å gi tillegg, og det må identifiseres hvilket tillegg som eventuelt brukes. SMB bonus kan også gis for mulighetsstudier.

Bonus som kan gis er 10 %-poeng for mellomstore foretak og 20 %-poeng for små foretak (bokstav a).

I tillegg kan det, for industriell forskning og eksperimentell utvikling, gis et tillegg på 15 %-poeng dersom ett av de særskilte vilkårene i artikkel 25 nr. 6 er oppfylt (bokstav b):

i. Prosjektet omfatter et «reelt samarbeid»[3]:
   - mellom norske bedrifter hvor minst én er en SMB, eller gjennomføres (bedrifter som er registrert utenfor EØS kan ikke sies å «gjennomføre» prosjekter i EØS) i minst to forskjellige EØS-stater (uavhengig av bedriftenes størrelser), og ingen av bedriftene bærer mer enn 70 % av støtteberettigede kostnader, eller

   - mellom en bedrift og en eller flere forsknings- og kunnskapsformidlings-organisasjoner, hvor forsknings- og formidlingsorganisasjonen bærer minst 10 % av støtteberettigede kostnader og har rett til å offentliggjøre egne forskningsresultater.

ii. resultatene av prosjektet blir videreformidlet bredt gjennom konferanser, publikasjoner, åpne databaser eller gratis/åpen programvare.

iii. støttemottaker forplikter seg til, innen rimelig tid, å tilby lisenser for resultatene fra forskning og/eller utvikling under prosjektet som mottar støtte, forutsatt at det er snakk om at de aktuelle resultatene er beskyttet av støttemottaker. Lisensene må tilbys til markedspris og på ikke-eksklusiv og ikke-diskriminerende basis til enhver aktør i EØS-området.

Dokumentasjon: SMB-dokumentasjon, samarbeidsavtaler, kostnadsfordeling mellom samarbeids-partnere, dokumentasjon på publiseringsrettigheter, formidlingsplan, lisensieringsforpliktelser eller dokumentasjon på lokalisering i støtteområdet.

2.2 Støtte under GBER artikkel 26 (forskningsinfrastrutur)

Forskningsinfrastruktur (definisjon i artikkel 2 nr. 91): utstyr, ressurser og tilknyttede tjenester som forskningsmiljøer bruker til å utføre forskning innenfor sine respektive fagområder. Dette omfatter blant annet vitenskapelig utstyr og utstyrsfasiliteter, kunnskapsbaserte ressurser slik som samlinger, arkiv eller strukturert vitenskapelig informasjon som muliggjør forskning, elektronisk infrastruktur (nettverk, beregningsressurser, lagringsressurser, programvare, grids) og alle andre unike enheter som er avgjørende for å kunne utføre forskning. Forskningsinfrastrukturer kan være samlet på ett sted eller distribuerte (som et organisert nettverk av ressurser).

Krav del I - type tiltak og infrastruktur: Tiltaket må gjelde bygging eller oppgradering av forskningsinfrastruktur. Det må vurderes om infrastrukturen faktisk er forskningsinfrastruktur, og om den skal brukes til økonomisk aktivitet (i praksis særlig oppdragsforskning eller annen betalt forskning). Dersom infrastrukturen også brukes til ikke-økonomiske aktiviteter, må aktivitetene holdes adskilt i regnskapet.

Dokumentasjon: Søknad. Bør inneholde beskrivelse av infrastrukturen, formål, brukere, planlagt bruk, budsjett og regnskapsmessig oppsett for eventuell blandet aktivitet.

Krav del II - tilgang, pris og støtteintensitet: Prisen for drift eller bruk av infrastrukturen skal tilsvare markedspris. Tilgang til infrastrukturen skal være åpen for flere brukere og gis på transparente og ikke-diskriminerende vilkår. Foretak som har finansiert minst 10 % av investeringskostnadene kan gis fortrinnsrett på gunstigere vilkår, men slik tilgang må stå i forhold til bidraget og vilkårene må offentliggjøres. De støtteberettigede kostnadene er investeringskostnader i immaterielle og materielle

[3] Definisjonen av «reelt samarbeid» er: samarbeid mellom to eller flere uavhengige parter. Videre må bedriftene enten 1) samarbeide for å utveksle kunnskap eller teknologi eller 2) samarbeide for å nå et felles mål på grunnlag av en arbeidsdeling, der bedriftene i fellesskap definerer omfanget av samarbeidsprosjektet, bidrar til dets gjennomføring og deler risikoer og resultater. Oppdragsforskning gir ikke grunnlag for samarbeidsbonus, idet man verken utveksler kunnskap/teknologi (kjøp er ikke utveksling) eller deler prosjektrisiko.

eiendeler. Støtteintensiteten skal som hovedregel ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene. Støtteintensiteten kan økes til opptil 60 %, forutsatt at minst to medlemsstater bidrar med offentlig finansiering, eller når det gjelder en forskningsinfrastruktur som er vurdert og valgt ut på EU-nivå.

Dokumentasjon: Søknad. Bør inneholde tilgangsvilkår, prispolicy, markedsprisvurdering, budsjett for investeringskostnader og beregning av støtteintensitet.

2.3 Støtte under GBER artikkel 26a (test- og eksperimenteringsinfrastruktur)

Infrastruktur for testing og eksperimentering (definert i artikkel 2 nr. 98a): anlegg, utstyr, kapasitet og ressurser, som for eksempel testmiljøer, pilotlinjer, demonstrasjonsanlegg, testanlegg eller «living labs», samt tilhørende støttetjenester som hovedsakelig benyttes av virksomheter, særlig SMB-er, som søker støtte til testing og eksperimentering for å utvikle nye eller forbedrede produkter, prosesser og tjenester, samt for å teste og skalere opp teknologier, med sikte på å oppnå fremskritt gjennom industriell forskning og eksperimentell utvikling. Tilgang til offentlig finansierte test- og eksperimenteringsinfrastrukturer er åpen for flere brukere og skal gis på en transparent og ikke-diskriminerende måte og på markedsvilkår. Test- og eksperimenteringsinfrastrukturer kalles også teknologiinfrastrukturer.

Krav del I – type tiltak og tilgang til infrastrukturen: Tiltaket må gjelde bygging eller oppgradering av test- og eksperimenteringsinfrastruktur. Prisen for drift eller bruk av infrastrukturen skal tilsvare markedspris, eller, dersom markedspris ikke finnes, kostnader med et rimelig påslag. Tilgang skal være åpen for flere brukere og gis på transparente og ikke-diskriminerende vilkår. Foretak som har finansiert minst 10 % av investeringskostnadene kan gis fortrinnsrett på gunstigere vilkår, men bare dersom fortrinnsretten står i forhold til bidraget og vilkårene offentliggjøres.

Dokumentasjon: Søknad. Bør inneholde beskrivelse av infrastrukturen, brukergruppe, tilgangsvilkår, prispolicy og eventuell dokumentasjon på markedspris eller kost pluss rimelig margin.

Krav del II – støtteberettigede kostnader og støtteintensitet: De støtteberettigede kostnadene er investeringskostnader i materielle og immaterielle eiendeler. Støtteintensiteten kan som utgangspunkt ikke overstige 25 % av de støtteberettigede kostnadene. Støtteintensiteten kan økes til maksimalt 40 % for store foretak, 50 % for mellomstore foretak og 60 % for små foretak på følgende måte; a) med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og 20 prosentpoeng for små bedrifter, b) med ytterligere 10 prosentpoeng for grenseoverskridende test- og forsøksinfrastrukturer der minst to medlemsstater bidrar med offentlig finansiering, eller for test- og forsøksinfrastrukturer som er vurdert og valgt ut på EU-nivå, c) med ytterligere 5 prosentpoeng for test- og eksperimenteringsinfrastrukturer der minst 80 % av den årlige kapasiteten er tildelt SMB-er.

Dokumentasjon: Søknad. Bør inneholde investeringsbudsjett, oversikt over materielle og immaterielle eiendeler, beregning av støtteintensitet og dokumentasjon på foretaksstørrelse (se ovenfor under punkt 3).

2.4 Støtte under GBER artikkel 28 (innovasjonsstøtte til SMB)

Artikkel 28 gjelder innovasjonsstøtte til små og mellomstore foretak. Bestemmelsen kan bare brukes dersom støttemottaker er en SMB. Hva som regnes som små og mellomstore foretak («SMB») er nærmere definert i GBER vedlegg 1, se punkt 3 ovenfor. Innovasjon er ikke nærmere definert i GBER, men det legges til grunn at innovasjon kjennetegnes av utvikling av nye ideer eller metoder.

Krav del I – støttemottakeren og kostnadstype: Støttemottaker må være en SMB. Kostnadene må falle innenfor en av de kategoriene artikkel 28 tillater:

- kostnader til å oppnå, validere og forsvare patenter og andre immaterielle eiendeler (bokstav a),
- kostnader til utlån av høyt kvalifisert personell fra en forsknings- og kunnskapsformidlingsorganisasjon eller et stort foretak til FoU- og innovasjonsoppgaver i en nyopprettet funksjon hos SMB-en, uten at annet personell erstattes; eller kostnader til innovasjonsrådgivning og innovasjonsstøttetjenester.

Dokumentasjon: SMB-erklæring, søknad.

Krav del II - støtteintensitet: Støtteintensiteten kan som hovedregel ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene. For innovasjonsrådgivning og innovasjonsstøttetjenester kan støtteintensiteten økes til 100 %, forutsatt at samlet støtte til slike tjenester ikke overstiger EUR 220 000 per foretak over en treårsperiode.

Dokumentasjon: Beregning av støtteintensitet, oversikt over tidligere støtte til innovasjonsrådgivning og innovasjonsstøttetjenester og dokumentasjon på hvilke kostnader som inngår.

2.5 Støtte under GBER artikkel 29 (prosessinnovasjon)

Artikkel 29 gjelder støtte til prosess- og organisasjonsinnovasjon. CLIMIT-demo gi kun støtte til prosess-, ikke til organisasjonsinnovasjon. Innledningsvis gis en redegjørelse for definisjonen.

«Prosessinnovasjon» (definisjon i artikkel 2 nr. 97)**:** Innføring av en ny eller vesentlig forbedret produksjons- eller distribusjonsmetode (herunder vesentlige endringer i teknikk, utstyr eller software) – på foretakets eget nivå –med unntak av mindre endringer eller forbedringer, økning av produksjonskapasiteten eller evnen til å levere tjenester gjennom tilførsel av produksjon- eller logistikksystemer som i stor grad er lik det som allerede benyttes, avslutning av å benytte en prosess, ordinær refinansiering eller kapitalutvidelse, endringer som utelukkende skyldes skiftende faktorpriser, tilpasninger, lokalisering, vanlige sesong- og andre konjunktursvingninger og handel med nye og vesentlig forbedrede produkter.

Krav del I – type innovasjon og støttemottaker: Prosjektet må gjelde prosessinnovasjon. Det må derfor kontrolleres at tiltaket ikke bare gjelder ordinær drift, løpende forbedringer eller kommersiell utrulling av eksisterende løsninger. For store foretak må det i tillegg foreligge effektivt samarbeid med SMB-er, og SMB-ene må bære minst 30 % av de samlede støtteberettigede kostnadene.

Dokumentasjon: Søknad. Bør inneholde prosjektbeskrivelse, redegjørelse for innovasjonselementet, samarbeidsavtaler, kostnadsfordeling mellom partene og SMB-dokumentasjon for samarbeidspartnere.

Krav del II – støtteberettigede kostnader og støtteintensitet: Støtteberettigede kostnader er de samme som under artikkel 25. Det vises derfor til punkt 4.1.2 ovenfor, hvor det er inntatt en liste med tilhørende forklaring om hvilke kostnader som er støtteberettigede. Det må kontrolleres at kostnadene er innenfor en av kategoriene som står på denne listen. Videre kan støtteintensiteten ikke overstige 15 %-poeng av støtteberettigede kostnader for store foretak og 50 %-poeng for SMB-er. Det må kontrolleres at tildelingene er innenfor rammene for maksimal støtte.

Dokumentasjon: Søknad. Bør inneholde budsjett, kostnadsplan, beregning av støtteintensitet, dokumentasjon på foretaksstørrelse og eventuelle avtaler med samarbeidene SMBer.

III. BAGATELLMESSIG STØTTE

Bagatellmessig (eller de minimis) støtte er regulert i Kommisjonsforordning (EU) 2023/2831. Reglene for bagatellmessig støtte er tatt inn i norsk rett gjennom lov. 4. mars 2022 nr. 7 om saksbehandlingsregler i saker om offentlig støtte § 2.

Bagatellmessig støtte kan brukes der støttebeløpet er begrenset, og vilkårene i forordningen er oppfylte. Slik støtte anses ikke å oppfylle alle vilkårene for statsstøtte etter artikkel 107 nr. 1, og kan derfor gis uten notifikasjon til ESA. Tanken er at denne typen støtte er så liten at den ikke regnes for å påvirke konkurransen eller handelen mellom EØS-land. Derfor omfattes den ikke av det generelle forbudet mot statsstøtte i EØS-avtalen.

Etter gjeldende de minimis-forordning er hovedregelen at samlet bagatellmessig støtte til *ett og samme foretak* ikke kan overstige EUR 300 000 over en periode på tre år. Før støtte tildeles, må det innhentes opplysninger om annen de minimis-støtte som foretaket har mottatt i den relevante treårsperioden.

Krav – skrankene for bagatellmessig støtte: Saksbehandler må undersøke om vilkårene for bagatellmessig støtte er innfridd.

For det første betyr det at det må fastlegges hva som utgjør *ett* foretak. Definisjonen av hva som er å anse som ett foretak finnes i bagatellstøtteforordningens artikkel 2 nr. 2.Det er den samlede støtten til tilhørende selskaper som ikke kan overstige 300 000 euro. Bagatellstøttereglene lister opp hvilke typer tilknytning mellom selskapene som gjør at selskapene regnes for å være ett foretak:

- Dersom det ene selskapet har flertall av stemmerettighetene i det andre selskapet
- Det ene selskapet har rett til å utnevne eller avsette et flertall av administrasjons-, ledelses- eller tilsynsorganet i det andre selskapet
- Dersom ett av selskapene etter avtale eller vedtekter har rett til å utøve dominerende kontroll over det andre selskapet
- Et av selskapene, som er aksjonær eller deltaker i et annet selskap, har etter avtale med andre aksjonærer eller deltakere i dette andre selskapet, kontroll over flertallet av aksjonærenes eller deltakernes stemmerettigheter (felles kontroll)

Det neste vilkåret er at støttebeløpet må beregnes nøyaktig og transparent, slik at det er klart hvor stort beløpet er.

Det er viktig å være klar over at selskapet totalt sett ikke får mer enn 300 000 euro i bagatellmessig støtte over tre år. Hvis beløpsgrensen overskrides, kan støtten kreves tilbake i sin helhet. Reglene om kumulasjon må overholdes.

Bagatellmessig støtte kan ikke gis til visse sektorer og formål. Følgende er unntatt: (i) primær jordbruksproduksjon, (ii) fiskeri og akvakultur, (iii) støtte som er direkte knyttet til eksportvolum, til etablering eller drift av distribusjonsnettverk i utlandet, eller som er betinget av bruk av nasjonale varer eller tjenester fremfor importerte. Dersom foretaket driver virksomhet både innenfor og utenfor de unntatte sektorene, må det sikres at bagatellmessig støtte ikke kommer de unntatte aktivitetene til gode.

Dokumentasjon: Egenerklæring fra søker om mottatt bagatellmessig støtte, muligens oversikt over konsern-/eierstruktur, tildelingsbrev og intern beregning av samlet støttebeløp.